

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

30 septembrie 2015

FLD nr. 44

Biroului Permanent al Parlamentului

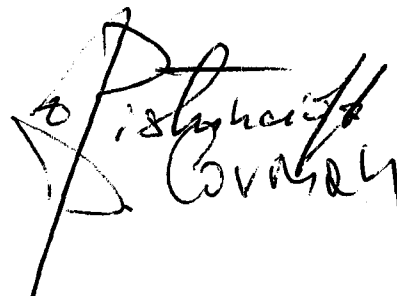
În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul legii privind pentru modificare și completarea unor acte legislative (*Legea nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” și Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului*).

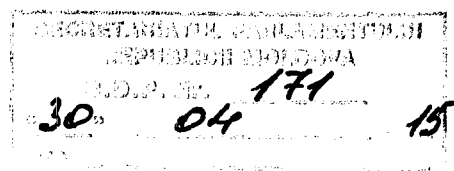
Anexă:

1. Proiectul legii
2. Nota informativă

Deputații în Parlament:

Pistrinciu VASIL
CORMAN IGOR

Pistrinciu Vasile

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Articolul 1 alineatul (2) din Legea nr. 26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.39-40, art.105*), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu literele e) și f) cu următorul conținut:

„e) un teren de 15,15 ha (nr cadastral: 8001103045), amplasat în orașul Strășeni;

f) un teren de 8,5 ha (format din sectoarele de teren cu numerele cadastrale: 2701209156, 2701209271, 2701209274), amplasat pe str. Alba Iulia, orașul Căușeni.”.

Art.II. – La articolul 12 alineatul (4) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului (*Monitorul Oficial 57-58/515, 04.09.1997*), cu modificările și completările ulterioare după cuvintele „Legii cu privire la parcurile industriale” se introduce textul ”, celor destinate extinderii sau creării zonelor economice libere” în continuare după text.

Art. III. – Guvernul, în termen de 3 luni:

- va aduce actele sale normative în corespundere cu prezenta lege;
- va adopta actele normative necesare pentru executarea prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul legii privind modificarea și completarea unor acte legislative

Proiectul legii „*Pentru modificare și completarea unor acte legislative*” (Legii nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” și Legii nr. 1308 din 25 iulie 1997 cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului) este elaborat și înaintat în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Legea nr. 797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului și determină direcția politicii de stat în domeniul dezvoltării zonelor economice libere (în continuare – zone libere) în Republica Moldova.

Conform raportului de activitate al ZEL-urilor pentru anul 2014 elaborat de către Ministerului Economiei, investițiile în Zonele Economice Libere sunt într-o dinamică ascendentă, volumul total al mărfurilor produse și al serviciilor prestate în zonele libere constituind, în 2014, circa 3,8 miliarde lei.

Potrivit raportului, volumul investițiilor în ZEL-uri, în 2014, a crescut cu 7 % sau cu 14,1 milioane USD față de anul precedent. Totodată, în ZEL-uri a crescut ponderea activității industriale, devenind genul de activitate prioritar. În anul 2014 volumul total al mărfurilor produse și serviciilor prestate în zonele libere a constituit circa 3,8 miliarde lei, având o pondere a producției industriale de 95,7% (în anul 2013 - 89,0%). 79,1% din volumul mărfurilor produse și al serviciilor prestate în ZEL-uri, în anul 2014, au fost exportate, ceea ce a constituit 9,2% din volumul exportului Republicii Moldova în anul 2014.

Totodată, în ultimii 4 ani, în zonele libere au fost atrase investiții în valoare de circa 83 milioane USD. Astfel, volumul vânzărilor nete al producției industriale s-a majorat cu 27,7%, față de anul precedent, cea mai mare parte a producției industriale fabricate (81,1%) fiind exportată.

Conform situației din 1 ianuarie 2015 în cele șapte zone economice libere erau înregistrați 161 de rezidenți. Volumul total al salariilor achitate de către rezidenți a constituit 364,3 mil. lei. Astfel, atestăm o creștere de 13,1% în comparație cu aceeași perioadă al anului 2013. Salariul mediu al unui angajat s-a majorat în anul 2014 cu 10,7 % și a constituit 4,9 mii lei. Volumul impozitelor calculate a constituit 180,4 milioane lei.

Zona Economică Liberă „BĂLȚI” a fost creată în anul 2010, și ca urmare pe parcursul primilor 4 ani de existență, numai în această zonă de nord a țării au fost create cca. **3 mii locuri de muncă** datorită companiei germane Draexlmaier și celorlalte companii rezidente. Aceasta reprezintă mai bine de 46% din numărul total de angajați în ZEL-uri. Totodată, volumul investițiilor atrase a depășit 45,5 milioane USD, iar din volumul total de impozite și alte plăți obligatorii calculate, cea mai mare cotă revine la fel rezidenților ZEL „Bălți” (44,8%) sau 80,9 milioane lei.

Necesitatea dezvoltării zonelor libere

Investițiile străine directe trebuie abordate în strânsă legătură cu creșterea economică, cu dezvoltarea, întrucât indiferent de regimul politic, ele au constituit și constituie un factor hotărâtor al dezvoltării economico-sociale prin volumul, structura și calitatea lor.

Dezvoltarea zonelor libere este strâns legată de starea economiei naționale. Reducerea volumelor produsului intern brut și diminuarea concomitentă a cotei industriei în el, falimentul sau situația financiară precară a majorității întreprinderilor constructoare de mașini, a industriei chimice, a celei ușoare și de prelucrare a lemnului etc., pierderea multor piețe de desfacere externe, fac țara neatrăgătoare pentru investiții.

În aceste condiții, dezvoltarea zonelor libere existente este o măsură fundamentată și necesară, dat fiind faptul că în prezent statul nu este în stare să asigure accelerarea dezvoltării social-economice a unor teritorii aparte și a genurilor de producție prioritare și să garanteze majorității investitorilor condiții acceptabile pentru desfășurarea activității antreprenoriale pe întreg teritoriul țării.

Dezvoltarea zonelor libere constituie un instrument eficient al politicii statului pentru atragerea investițiilor și crearea locurilor de muncă în diverse regiuni ale țării.

Prin activitatea zonelor libere se realizează:

- creșterea economică a regiunilor, în care funcționează zonele libere;
- atragerea investițiilor autohtone și străine în sectorul de producție industrială;
- crearea unui mare număr de locuri noi de muncă;
- majorarea semnificativă a volumelor impozitelor și taxelor încasate și reducerea încălcărilor fiscale;

- implementarea tehnicii și tehnologiilor moderne, experienței de producție înaintată și a managementului;
- majorarea volumelor producției industriale fabricate pentru export;
- reducerea barierelor birocratice pentru a pătrunde pe piețe și practicarea activității de antreprenoriat;

Activitatea zonelor libere influențează pozitiv soldul balanței de comerț extern al țării, ceea ce permite soluționarea problemelor strategice ale dezvoltării economiei.

Investițiile străine au jucat un rol principal în dezvoltarea industrială a mai multor țări din întreaga lume. Este încurajator faptul că țările care la început au atras investiții în industrii care nu implică o înaltă tehnologie, precum cea textilă și de confecții, se bucură în prezent în prezent de investiții străine în domeniul industriilor de înaltă tehnologie. Aceasta este calea care a fost urmată de multe țări care se numără în prezent printre principalele exportatoare (inclusiv de înaltă tehnologie), cum este Japonia, Coreea de Sud, Taiwan. Cu toate că aceste țări nu s-au bazat exclusiv pe investiții străine, ele au adoptat multe elemente ale unei politici economice menite să atragă asemenea investiții și să creeze o bază de export înfloritoare.

Prin modificarea *Legii nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”* nominalizate în prezentul proiect de lege, se propune optimizarea și eficientizarea Subzonelor ZEL „BĂLȚI”.

Începând cu anul 2015, în cadrul subzonei nr. 4 a ZEL „BĂLȚI” amplasate în or. Strășeni, urmează a fi implementate proiecte investiționale a mai multor companii internaționale, fiind realizată și reconstrucția capitală a unei hale industriale de circa 36000 m.p. Ca rezultat, teritoriul actual al Subzonei nr. 4 va fi valorificat în proporție de 70-80% cu diverse proiecte industriale. Astfel, potențialul investițional al acestei locații fiind utilizat pe deplin pentru proiectele investiționale de tip „*brownfield*”, iar teren pentru proiectele investiționale de tip „*greenfield*” nu există.

Exemplul companiilor DRAEXLMAIER și Gebauer&Griller în or. Bălți dovedesc elocvent posibilitățile de dezvoltare în lanț (client – furnizor) și atragerea altor companii de talie internațională în cadrul zonei libere. Din experiența ultimilor patru ani de activitate, putem concluziona că la moment, companiile internaționale au tendința de a-și extinde proiectele investiționale în nemijlocita apropiere a mun. Chișinău sau la distanțe nu mai mari de 20-30 km de acesta, dar

pe sectoare de teren ce le oferă posibilitatea realizării proiectelor „*greenfield*”, prin construcția halelor industriale proprii, conform cerințelor și standartelor corporative. Cerințele de bază către aceste terenuri sunt existența unor căi de acces și a elementelor de infrastructură în imediata apropiere, dar și regimul fiscal preferențial. Reconstrucția în anii 2015-2016 a traseului național R1 Chișinău – Ungheni, construcția segmentului de legătură între traseele naționale R1 și M14 prin ocolirea orașului Strășeni, dar și distanța de doar 20 km până la capitală, vor crea premise relevante ca acest oraș să devină în următorii 3-4 ani un adevărat centru industrial și să se dezvolte ca un veritabil pol de creștere economică pentru Regiunea de Centru.

Însă, pentru implementarea și dezvoltarea proiectelor investiționale noi „*greenfield*” în regim de zonă liberă, în cadrul Subzonei nr. 4 nu există spații disponibile, dar sunt posibilități de extindere în apropierea acesteia.

Deoarece decizia companiilor mari de a investi într-o anumită regiune este condiționată și de disponibilitatea forței de muncă, dar și de lipsa concurenței în imediata apropiere, se impune necesitatea de a dezvolta proiectele investiționale de anvergură la o anumită distanță de cele existente, chiar și în noi regiuni. Astfel, singura soluția fezabilă este extinderea zonei libere.

Din cele sus-menționate, în urma multiplelor întrevederi cu reprezentanții mediului de afaceri străin și APL, este oportun de creat două noi subzone ale ZEL „BĂLȚI”, în or. Strășeni, cu suprafața de 15,15 ha, care se află în imediata apropiere de Subzona nr. 4 în Regiunea de Dezvoltare Centru a Republicii Moldova și în or. Căușeni, cu suprafața de 8,5 ha în Regiunea de Dezvoltare Sud a Republicii Moldova, la o distanță de 80 km de municipiul Chișinău. Pentru cea din urmă, este elaborat și un Studiu de Fezabilitate, în care este identificată și cea mai oportună amplasare.

Prin modificarea legii nominalizate, se propune crearea premizelor pentru atragerea proiectelor investiționale noi și a tehnologiilor avansate, crearea locurilor noi de muncă, crearea noilor capacități de producere în domeniul constructoare de mașini și a componentelor pentru acestea, lărgirea potențialului de export, soluționarea unui șir de probleme socio-economice.

Toate utilitățile sânt în imediata apropiere de aceste sectoare de teren: gaze naturale, energia electrică, apeductul mărginesc cu acest teritoriu. La fel, în

apropiere există calea ferată. Administrația zonei libere consideră aceste utilități, precum și căile de acces, favorabile dezvoltării și funcționării unei subzone, care vor spori și mai mult atractivitatea investițională în zona liberă.

Administrația zonei libere va asigura îngrădirea perimetrului subzonei, echiparea punctelor de control vamal, precum și paza acestui teritoriu. În afară de aceasta, Administrația va atrage investitori strategici, cu ajutorul cărora se va realiza modernizarea infrastructurii existente, precum și construcția unităților de producție pentru închirierea de către rezidenți în Subzonele nou create.

Trebuie de remarcat faptul că, resursele fizice ale regiunilor – drumuri, rețelele și mijloacele de comunicații, sursele energetice și costul acestora au o influență puternică asupra costurilor și eficienței în producție și transporturi. Astfel, primele companii care vor realiza proiectele investiționale în *aceste subzone* vor crea instalațiile moderne și bine întreținute în aceste domenii, iar ca urmare, va crește atractivitatea investițională pentru companiile care ulterior vor dori să investească în acestea.

Potrivit unor calcule preliminare ale Administrației zonei libere s-a demonstrat că, crearea subzonelor noi va permite realizarea potențialului investițional disponibil al zonei libere, fiind oferite posibilități investitorilor de a dezvolta proiectele în condiții de maximă siguranță, ceea ce va genera la rândul său, apariția a cel puțin 2000 locuri noi de muncă. Raza de influență a zonei libere pe piața forței de muncă se va resimți la o distanță de 20-25 km, care va trage după sine o creștere a valorii sale. În plus, se va îmbunătăți în mod semnificativ situația socio-economică a numeroaselor așezări din regiunile menționate.

Totodată, deoarece pentru extinderea unei zone libere poate fi necesar includerea în componența acesteia a terenurilor care au destinație agricolă sau fac parte din fondul silvic, este necesară operarea modificărilor în capitolul ce ține de compensarea pierderilor la scoaterea terenurilor din circuitul agricol în cazul extinderii sau creării zonelor economice libere și anume, în art. 12 al Legii nr. 1308 din 25 iulie 1997 cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, pentru a crea condiții egale pentru investitorii din zonele economice libere și cei din parcurile industriale.

Deputații în Parlament:

Vladimir
GOR
Pistrinache
CORMAN

P. CORMAN